

bøll) i, at det havde været det rimelige og naturlige, om man havde udskudt Gennemførelsen af Loven af 27. Maj 1908. Vor hele Jernbanepolitik er et af de Forhold, der i allerhøjeste Grad have bidraget og bidrage til at ruinere Landet, og der havde været god Grund til at sige Stop paa dette Omraade. Der havde været saa meget mere Grund, forekommer det mig, til at vente, som der, saa vidt jeg ved, sidder en Kommission, der skal tage Jernbaneforholdene under Overvejelse, og det kunde dog være, at man kunde komme til den Anskuelse, som i sin Tid — det var vist forrige Aar — blev udtrykkelig udtalt her i Tinget, vistnok af det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Hey), at Tiden er vist i høj Grad inde til, at man skal forlade Statsdrift og gaa over til at forpagte Banerne ud. Der havde derfor efter min Mening været god Grund til at begrænse det foreliggende Forslag, saaledes som jeg hører, det er blevet foreslaaet af det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Brandes), til et Aar og saa tage Forholdene under nærmere Overvejelse. Rent principielt set maa jeg derimod være meget uenig med dette ærede Medlem, naar han talte om, at man skulde bruge Formuen til at forøge disse Statsaktiver; naar man erindrer, at saa snart man har anlagt en Bane herhjemme, burde man, hvis man vilde handle rationelt, nedskrive Værdien af den med omtrent et halvt Hundrede Procent — for ikke at overdrive, det var det mindste — synes jeg, at det vilde være en meget uforsvarlig Maade at gaa frem paa. Al sund og god Finanspolitik maatte aabenbart være den, at man kun byggede disse Baner, hvis man havde et aarligt Driftoverskud og kunde disponere derover, men ikke paa nogen Maade indlod sig paa disse Eksperimenter. Det er klart, tror jeg nok, at Strømmen er i Færd med at vende sig. Det er i og for sig ganske rimeligt, at Staten træder til, naar man skal anlægge Baner, og det er i alt Fald en fornuftig Maade, men naar det er kommet saa vidt, at de ere i Gang, er Staten den daarligste Driftsherre af alle, og saa bør man paa en god Maade se at skaffe sig et nogenlunde godt Aktiv ved at forpagte dem ud.

Disse Bemærkninger har jeg ikke villet undlade at gøre for at lette min Sjæl med Hensyn til, hvad der virkelig er sund og god Finanspolitik. Jeg vil, som denne Betænkning siger, under de forhaandenværende Omstændigheder stemme for Ændringsforslaget om, at Bemyndigelsen gives

paa tre Aar, men jeg maa reservere mig imod, at jeg senere indlader mig paa at stemme for den Slags Ting, som baade formelt og reelt set betyde en virkelig Ødelæggelse for Staten.

Brandes: Den højtærede Finansminister har altsaa erklæret, at han vil indskrænke sig til at udstede Statsobligationer for 3 Mill. Kr., saaledes som det findes opført paa Finanslovforslaget. Jeg maa dertil sige, at jeg staar tvivlende overfor, om han har Ret dertil. Naar dette Lovforslag er vedtaget, bemyndiger det ham til at udstede Statsobligationer for de Summer, der skulle bruges til de deri nævnte Udgifter, og en saadan Bemyndigelse er tidligere her i Rigsdagen bleven betragtet som en Forpligtelse, saa at Finansministeren er forpligtet til at afholde disse Udgifter ved Salg af Statsobligationer. Men hvad saa end den højtærede Finansminister vil gøre, ville ærede Medlemmer forstaa, at Finansministerens Stilling ikke kan binde fremtidige Finansministre. Og der er jo en Mulighed — jeg siger kun en Mulighed — for, at den højtærede Finansminister ikke har at gøre med de næste Finansaar. Jeg ved ikke, om den højtærede Minister absolut vil paastaa, at han ogsaa vil faa at gøre med de to Finansaar 1913—15; hvis ikke, kan der komme en anden Finansminister, og denne vil da have Ret til at handle helt anderledes, end den højtærede Finansminister i dette Øjeblik siger, at han vil gøre. Men selv saaledes, som den højtærede Minister nu tænker at bære sig ad, bliver der dog en Uoverensstemmelse mellem Finanslovforslaget og den særlige Lov, idet den særlige Lov giver en større Bemyndigelse end den, Finanslovforslaget meddelel.

Jeg skal til den ærede sidste Taler sige, at jeg naturligvis er ganske uenig med ham i det Standpunkt, han indtager: at Jernbanebygning i Almindelighed er saa daarlig her i Landet, at man straks burde afskrive 50 pCt. af Værdien af et Jernbaneanlæg; men i øvrigt tager han jo den Stilling, at han, skønt han er imod dette Forslag, dog vil stemme for det. Det ærede Medlem er akkurat ligesom det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) af den Mening, at man skal standse Jernbanebygning, og hvad gør han saa? Han er medvirkende til Vedtagelsen af en Lov, som i høj Grad vil fremme Jernbanebygning her i Landet. Det er, hvis jeg tør sige det, en Molboadfærd: man hævner sig paa Aalen ved at drukne den. Saale-